

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 9. aprila 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 41.

Češkoslovaška industrija.

(Predavanje tajnika trgovske in obrtniške zbornice g. Iv. Mohoriča v Češkoslovaški-jugoslovenski ligi dne 6. t. m.)

Razmerje poljedelstva in industrije na Češkem.

Po ljudskem številu iz leta 1921 se bavi v Češkoslovaški republiki 42 in pol odstotkov prebivalstva s kmetijstvom, 33,7 % z industrijo, 12 % s trgovino in 11 in pol % pa je javnih nameščenecv in svobodnih poklicev. Razmerje med agrarno in industrijsko produkcijo v češkoslovaški zunanji trgovini je razvidno iz sledečih števil:

Poljedelskih produktov			
se je uvozilo		1921	1922
za milj. čK	10.517	6.409	
se je izvozilo		1.641	1.675
za milj. čK	1.641	1.675	
Industrijskih izdelkov			
se je uvozilo		1921	1922
za milj. čK	11.741	6.241	
se je izvozilo		25.384	16.118
za milj. čK	25.384	16.118	

Razmerje izvoza produktov poljedelstva napram uvozu poljedelskih produktov je kakor 1 : 4, dočim je eksport industrijskih produktov 2 in pol krat večji kot uvoz.

Začetki češkoslovaške industrije so zelo stari. Že v srednjem veku je bilo obrtništvo na Češkem znano po svoji kulturni višini in dovršenosti. Ko je prišla doba mehaniziranja obratov, je imela Češkoslovaška vse predpogoje, da modernizira domačo tekstilno in razvije mogočno železarsko, porcelansko in steklarsko industrijo. Vse te industrije imajo razen tekstilne neizčrpne zaloge surovin v državi, le tekstilna industrija je navezana na uvoz prekomorskih surovin.

V zvezi z intenzivnim poljedelstvom so se visoko razvile vse stroke poljedelskih in živilnih industrij, kakor so produkcija sladkorja, piva, špirta, slada, škroba, predelave mesa, izdelava kavinih surogatov, čokolade in čokoladnih izdelkov in sadnih konzerv.

Drugi važen predpogoj za industrializacijo so neizčrpne množine rujavlega in črnega premoga, ki predstavlja tudi važen eksportni predmet republike. V ohravskem okolišu produciran premog je izvrsten za pridobivanje koks, ki je zopet predpogoj za produkcijo surovega železa. ČSR pridobiva tudi grafit za izdelavo svinčnikov in na Slovaškem se nahajajo tudi vrelci petroleja.

Železarska industrija krije sicer del svoje potrebe z domačimi železnimi rudami, vendar mora velik del uvažati iz Švedske, kakor tudi iz naše države. Interesantno je, da imate dve največji železarni sedeži v bližini premogovnikov, kjer se pridobiva koks. Produkcija surovega železa je omogočila razvoj mogočne strojne in livarske industrije, tovarn železarskih izdelkov, poljedelskih strojev, kakor tudi elektrotehničnih industrij. Smotrenost gospodarske politike ČSR je razvidna iz razmerja uvoza in izvoza surovin, polfabrikatov in izdelkov. Po trgovski statistiki se je uvozilo:

Uvoz:			
leta 1921	leta 1922		
surovine	53.64%	57.13%	
polfabrikati	12.33%	13.29%	
izdelki	34.03%	29.58%	
Ivoz:			
leta 1921	leta 1922		
surovine	14.30%	19.12%	
polfabrikati	10.35%	17.02%	
izdelki	75.35%	63.86%	

Iz teh ugotovitev razvidimo jasno, da je imela ČSR po vojni največji interes, da se stabilizirajo razmere v srednji Evropi, posebno pa v nasledstvenih državah, da si pridobi izgubljena tržišča nazaj ter da se sklenejo takoj trgovske in carinsko-tarifne pogodbe z različnimi državami, v katere eksportira svoje izdelke. V teku l. 1920 do 1923 je ČSR sklenila pogodbo z 20 državami, dočim ima naša država še vedno le predvojne pogodbe, po vojni pa samo začasno pogodbo z Avstrijo, Češko, Poljsko in Madžarsko ter Nemčijo in samo eno tarifno pogodbo z Italijo. ČSR ima tri četrtine celokupne železarske produkcije bivše monarhije, dočim ima po številu prebivalstva le eno četrtino konsumentov. Tako je primorana iskati za 70 % svojih izdelkov tržišče v inozemstvu, da izkoristi svojo kapaciteto in se izogne socijalnim krizam v industrijskih krajih.

Položaj ČSR torej v tem oziru nikakor ni zavidanja vreden, ker se nahaja v sredini med močno razvitimi konkurenti, nemško, belgijsko in angleško industrijo, ki ležijo tik ob morju, razpolagajo s plovnimi rekami in imajo deloma v svojih kolonijah velike množine odjemalcev. Češkoslovaška industrija pa mora v Vitkovice dovažati iz tisoč kilometrov oddaljenosti rudo, v zapadnočeške železarne pa zopet z velikih oddaljenosti koks. Velike valutne difference, nagel porast češke krone kakor tudi prometne ovire so v prvih letih po prevratu otežale vsako realizacijo narodno-gospodarskih tendenc ČSR. Sele v zadnjem času nastaja polagoma ustaljenost in konsolidacija.

NARAVNI ZAKLADI ČSR.

Med premogarskimi revirji ste največji Ostrava in zapadnočeška kotlina. Produkcija črnega ostravskega premoga je znašala leta 1921 9,9 milijonov ton in je bilo pri tem zaposlenih 72.000 delavcev, dočim je produkcija rujavlega premoga znašala 18,9 milijonov ton ter zaposljevala 46.000 delavcev. Kurilna vrednost ostravskega premoga, ki se uvažata tudi v naše plinarne in tovarne, znaša 6 do 7 tisoč kalorij. Od leta 1854 se pridobiva v ostravskem revirju iz premoga koks, a od leta 1890 tudi postranski produkti destilacije premoga, kakor teer, smola, žvepleni amon, amonjakova voda, benecol in naftalin. Koksarne zaposlujejo nad 3000 delavcev. Produkcija koks je znašala leta 1917 2 in pol milijona ton, a je pozneje vsled industrijske krize na Češkem padla leta 1920 na 1,6 milijona ton, a leta 1922 na 847.000 ton. Delavstvo služi v ostravskem revirju na mezdah letno do ene milijarde čeških kron. Važna premogovna ležišča se nahajajo tudi v kladensko-slansko-rakovniškem okrožju, ki je po svoji geološki sestavi spojena s črno premogovno kotlino, plzensko-příbramsko. V središču teh revirjev se nahaja Kladno, kjer je koncentrirana železna industrija praške železarske družbe. V bližini na Rakovniškem pa se poleg premogovnikov pridobivajo tudi ognjevarne šamote izborne kvalitete, ki se izvažajo v inozemstvo. Centrum produkcije rujavlega premoga se nahaja okrog mest Most in Duchcov ter se razteza do Karlovih varov, Lokta in Falknova. Skoro eno tretjino produciranega rujavlega premoga se izvažata v Nemčijo. V bližini naštetih premogovnikov se je posebno razvila steklarska in porcelanska industrija, deloma tudi industrija železarskih izdelkov, med katerimi je omeniti hukotovsko Mannesmanovo tovarno železnih cevi, ki uživajo svetovni sloves.

Železna ruda se pridobiva pri Zdicah, Joachimovu in Rakicanih in sicer letno okrog 1 milijona ton, ki se topi v plavžih v Kladnem, Kraljevem dvoru in Komarovu. Vidne zaloge železne rude se

cenijo na 70 milijonov ton. Poleg železne rude se je od starih časov pridobivalo na Češkem tudi zlato in srebro, za zlato je sedaj v obratu samo še rudnik v Roudnem pri Vlašini, katerega produkcija je znašala leta 1923 kg 326. V Joachimovu se v državnih rudnikih pridobiva radium in znaša letna produkcija te dragocene kovine 3 grame. Znatna je produkcija srebra, posebno v Příbramu, kjer so rovi

dosegli že 1.300 m globine in kjer je produkcija leta 1911 znašala 48.000 kg srebra. Baker, cin in wolfram se pridobivajo v manjših, dočim je produkcija žvepleni kršev že znatnejša in je znašala leta 1920 40.000 ton. Produkcija grafitu znaša 32.000 ton, surove nafte 12.000 ton in produkcija soli na Slovaškem pa krije že polovico porabe cele republike.

(Dalje sledi.)

Plenarna seja trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu.

Trgovska in obrtniška zbornica v Zagrebu je imela dne 6. in 7. t. m. plenarno sejo, kateri je predsedoval zbornični predsednik Vladimir Arko, in katere se je udeležil med drugimi kot gost tudi prvi tajnik ljubljanske Trgovske in obrtniške zbornice dr. Viktor Murnik.

Plenarna seja je prvi dan razpravljala najprej o razpustitvi senjske Trgovske in obrtniške zbornice, na kar se je obravnavalo vprašanje novih volitev v zagrebško zbornico, kakor tudi o predpisih za poslovanje zborničnih uradov v Senju in Sušaku, o čemer je poročal zbornični generalni tajnik dr. Adolf Cuvaj. Zastopnik ljubljanske zbornice dr. Murnik se je zahvalil za vabilo zagrebške zbornice in povdarjal, da ima gospodarstvo Slovenije enake interese, kakor ono Hrvatske, sosebno v pogledu najizdatnejšega izkoriščevanja Jadranskega morja. Zbornični tajnik dr. Lunaček je poročal o nečedni tekmi. Na podlagi njegovih izvajanj se je sklenilo soglasno, da zbornica izdela tozadevni zakonski osnutek, ki se ima predložiti pristojnemu mestu. Upravitelj sušaškega zborničnega urada tajnik dr. Pero Mitrović je poročal o preureditvi pomorske uprave v naši državi ter je predlagal, da se hjeni posli prenesejo v pristojnost trgovskega ministristva in določbe o poslovanju izpremene. Zbornični tajnik dr. Fleischer je poročal o nakopičenju užitninskega davku podvrženega blaga na Sušaku in Zametu za časa, ko se je izpraznjevalo to področje ter o korakih, ki so se podvzeli radi izročitve tega blaga, ker se nahaja danes pod carinsko zaporo. Po navedbah dr. Cuvaja se nahaja v Sušaku in Zametu približno 10 vagonov sladkorja in 30 vagonov alkohola pod carinsko zaporo in to povečini blago, katerega lastniki niso jugoslovanski državljani, pač pa so ga »nacionalizirale« osebe, ki se s trgovino, z užitnini podvrženim blagom sploh ne pečajo. V nadaljnjem se je razpravljalo o poročilu senjskega zborničnega svetnika Vladimira Olivierja o dezolantnem položaju senjskih pristanišnih naprav.

V popoldanski seji je poročal zbornični tajnik dr. Lunaček o obrtniških kreditih. Dosedaj je bilo vloženih nad 500 prošenj. Zbornica je podvzela korake, da se povišajo krediti od 5000 na 10.000 Din. Nadalje je poročal o znani resoluciji zagrebških gospodarskih organizacij, tičeči se vprašanja konzorcija za izkoriščanje luke Thacon di Revel. Dr. Cuvaj je odgovarjal na izvajanja odvetnika dr. Hugo Werka v »Mesečniku Društva pravnikov« proti razsodišču zagrebške zbornice ter ugotovil, da je ugoden razvoj tega razsodišča dokazal, da je šlo življenje preko teoretskih izvajanj dr. Werka. Sledilo je poročilo tajnika dr. Lunačka o reformi direktnih davkov in o podpravljenju neeranih poštinih uradov na Hrvaskem. Po poročilu dr. Fleischerja o vprašanju remuneracij zasebnih nameščenecv in konzultanta

dr. Luja Karmanskega o reformi reklamacijske službe pri državnih železnicah je ugotovil dr. Cuvaj neutemeljenost kritike »Obrtničkega Vjestnika« o zborničnem budžetu. Iz sledečega poročila dr. Lunačka o liški železnici izhaja, da se bo mogla izročiti ta železnica prometu že koncem maja. Zbornični svetnik Kučić je poročal o javnih skladiščih na Sušaku, ostro kritiziral tozadevno delovanje pristojnih faktorjev, ker se v tem vprašanju doslej sploh ni ničesar pokrenilo in priporočal, da zbornica ukrene potrebne korake, da bo vlada podpirala stremenje koncesionirane delniške družbe javnih skladišč na Sušaku in da bo celo vprašanje javnih skladišč v tej luki prepuščeno privatni inicijativi. Pred zaključkom seje prvega dne se je oglašil k besedi tudi še načelnik ministristva trgovine in industrije dr. Krpan ter se pohvalno izrazil o delovanju zbornice.

Na seji, ki se je nadaljevala naslednjega dne, je poročal Mato Šarič o uvedbi potrebnih osebnih in trgovskih parobrodskih zvez na Sredozemskem in Črnem morju ter povdarjal, da mora iti pomorska trgovska politika naše države za tem, da država kar mogoče podpira paroplovne družbe pri vpostavitvi paroplovnih linij v smeri naše gospodarske ekspanzije. Naša trgovska mornarica ima sicer dovolj ladij za obrežno plovo, rečna pa je na ladjah za visoko morje. Vpeljati je treba linije za zvezo z južnimi pristanišči Italije in Francije, dalje z Aleksandrijo, Krfom, Pirejem, Solonom, Galacom, Varno in Carigradom.

Generalni tajnik dr. Cuvaj je nato obširno poročal o gospodarskem svetu, sosebno o pripravljanih delih komisije za izdelavo zakonskega osnutka, o odvojenih mnenjih glede sestave gospodarskega sveta v pogledu članstva, dalje o zastopstvu gospodarskih korporacij Hrvatske in Slavonije v gospodarskem svetu, kakor so ga predlagali na tozadevni beograjski anketi zagrebški zastopniki, o organih gospodarskega sveta (plenum, splošni odbor, strokovni odbor) in o razdelitvi delokroga med organi gospodarskega sveta. Sledila so še razna poročila prometnopolitičnega, carinskega socijalnopolitičnega značaja; omeniti bi bilo posebno sklep zbornice, da se zahteva od vlade neodpovedljivost poslovnih lokalov po novem stanovanjskem zakonu.

Mednarodna razstava moderne dekorativne umetnosti v Parizu.

Kakor smo že poročali, se završujejo v Parizu priprave za veličastno svetovno razstavo dekorativne umetnosti. Na takozvanem Elizejskem polju ob Seini je zgradilo 24 držav svoje reprezentativne paviljone. Tu bodo njihovi narodi razstavili vse najlepše, kar so si ustvarili v dekor

življenja. Za jugoslovenski paviljon, je določen časten prostor. Zgrajen je po načrtu arh. Hribarja iz Zagreba. Razven v paviljonu, so dani naši državi na razpolago še delni prostori v Grand palaisu ter v Galeriji invalidov.

Zaradi povojnih razmer in neprikljivosti se naša država prvotno ni nameravala udeležiti te razstave. Vsled kratkega časa, ki je bil sedaj na razpolago, je bilo delo priprav in zbiranja gradiva oteženo. Pred 2 mesecema je odredilo ministristvo trgovine in industrije, da se v svrhu organiziranja udeležbe na razstavi sestavi osrednji odbor ter pododbori po 5 članov v kulturnih centrih v Zagrebu, Sarajevu, Ljubljani in Splitu. Kakor razvidno je bil čas za priprave omejen. Radi tega ni bilo mogoče pristopiti k širšim načrtom. Karakter kakor tudi pridelitev razstavljenih predmetov sta strogo predpisana v francoskem statutu razstave:

»Da bodo proizvedli dobili svojo dekorativno vrednost, je neobhodno potrebno, da bodo predstavljeni le tako, kakor se uporabljajo v življenju, to se pravi taki, kakor so v stvarnosti, po njih namenu, v uporabi v eni celoti, ki dela dekor našega vsakdanjega življenja.«

Vsak predmet mora biti vzeti iz današnjega našega življenja, ki je ustvarjen in prirejen po sodobnih zahtevah praktične uporabe ter nosi tip samostojnega našega hotenja, brez vsakih tujih vplivov.

Pred vojno politično stanje na Hrvaškem kakor v Sloveniji je oviralo samostojen razmah naše umetne obrti in industrije. Zlasti avstrijsko-nemški duh je s svojimi produkti znal zatirati individualno naše stremljenje na tem polju. In po tolikih dobah težkih borb srbskega dela našega naroda, ko je vse svoje moči izrabil v rešitev svoje eksistence, mora biti jasno vsakomur, da ni lahko že danes z našim modernim dekorom tekmovali z narodi velikih tradicij, ki so se v to smer neovirano razvijali. Kakor že rečeno, je bil to tudi glavni vzrok, da se naša država ni takoj odločila za udeležbo na tej razstavi.

Vkljub vsem tem oviram pa smemo mirno sklepati, da Jugoslavija vendar le zavzema na razstavi prav častno mesto. Odbori so z vso vnemo in vestnostjo zbrali gradivo, in pretekli teden je žirija, sestoječa iz delegatov posameznih odborov, završila pregled stvari in njih definitiven izbor. Določeno je, da se razen objektov, ki bodo izloženi po vitrinah v reprezentativnem paviljonu, ki naj vsebuje poglavitni del razstave in kjer bode Zagreb bogato zastopan, izložijo v Grand palaisu tudi kompletno opremljeni interjerji, kot Pirotski salon, jedilnica iz Splita, iz Ljubljane pa dekliška spalnica, z bistvenim namenom, da pokažemo in ponudimo svetu naše lepe čipke.

V Galeriji se uredi še poseben oddelek, kjer bodo razstavljene fotografije in slike naših planin in turistike. Tam bo razstavljena tudi umetnost gledališke opreme.

Izven tega oficijelnega dela razstave zgradi naša država, kakor vse druge, še poseben kiosk kot prodajalnice za premete, ki so sicer v okvirju razstave, so pa namenjeni za razprodajo. Razstava in prodaja v kiosku bo posebej organizirana.

Kar se tiče Slovenije, je tukajšnja centralna rižija, ki je ogledala in ocenila predmete, sprejela z malimi izjemami ves zbrani material, med katerimi naj tu omenimo zlasti spalnico iz javorovega lesa, ki je aranžirana tako, da pridejo prav posebno do izraza pristne naše domače čipke.

Na razstavo se pošlje tudi skupina toalet in perila iz čipk in vezenin. Te slednje bodo razstavljene posamič v mnogobrojnih oblikah.

Iz mariborske oblasti, kjer je zlasti visoko razvito pletarstvo, pride na razstavo predvsem kompletna klubgarnitura, izdelana po načrtih na podlagi narodnih motivov.

Iz naše javne in privatne arhitekture so bile izbrane številne fotografije in načrti. Iz grafike bo razstavljeno par albumov, serija naših

grafično opremljenih knjig in revij.

Posebno pohvalno je ocenila komisija kolekcijo plaket iz plemenitega lesa, kot izrazito moderno-dekorativne predmete.

Nadalje je določena za razstavo kolekcija litih in brušenih predmetov cerkvenih in drugih posod iz »zlatega bronca«.

Dobro bo tudi zastopana naša kožarska, lončarska in puškarska obrt ter športna industrija.

Brezposelnost sveta.

Moodys Service priobčuje cenitev brezposelnih v najvažnejših deželah sveta v začetku letošnjega leta. Škoda, da Jugoslavije ni zraven. Vrsta gre od zgoraj navzdol tako, kakor pride relativno število brezposelnih.

	Število brezposelnih	Na tisoč ljudi pride
Velika Britanija	1,160.000	25.9
Avstrija	130.000	20.0
Zedinjene države	2,100.000	19.1
Rusija	1,300.000	9.9
Nizozemska	66.000	9.3
Danska	28.000	8.3
Norveška	21.000	7.6
Nemčija	436.000	7.3
Poljska	155.000	5.7
Avstralija	33.000	5.6
Češkoslovaška	73.000	5.4
Italija	155.000	3.4
Ogrska	26.000	3.3
Švedska	17.000	2.9
Švica	9.500	2.4
Belgija	18.000	2.4
Kanada	11.000	1.2
Finska	2.000	0.5
Francija	12.000	0.3

Zanimivo je primerjanje med prijateljicami Francijo in Veliko Britanijo: v Franciji najmanjša brezposelnost, v Veliki Britaniji največja. Zanimivo je nadalje, da je v Zedinjenih državah število ljudi brez dela tako veliko; to nikakor ni v skladu z ugodnimi poročili, ki prihajajo od tam. Seveda je pa vse to samo cenitev, ker ali ni dosti dobrih statistik ali je pa v raznih državah pojem brezposelnosti različen. Nekje vzamejo število brezposelnih zelo strogo, računajo jih že takrat, če delajo že par dni na teden; drugod zopet je brez posla tisti, ki sploh nima nobenega dela, niti za uro ne. Pa naj bo tako ali tako, v gornjih številkah tiči neizrečeno veliko socialne bede. Najbolje se je je začela otresati Italija, ki je od leta 1921 do konca 1924 znižala število brezposelnih od pol milijona na 155.000. V Franciji jih pa sploh nikoli ni bilo veliko.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Nadaljevanje.)

Državni Svet je v svojem III. odločenju na to tožbo z odločbo št. 7921/24 z dne 18. jun. 1924 sklenil:

»D. S. uzeo je u razmatranje tužbu Justa Piščanca protivu rešenja Ministra Finansija od 26. VI. 1923 Cbr. 32690, zbog povračanja carinskih dažbina polazanih po deklaraciji uvoz. br. 9885 od 3. III. 1923 g., pa je proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta, tako i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 3. marta 1924. god. Cbr. 21719, našao:

Pogrešno je tužilac odbijen od traženja povračaja po tome osnovu što je roba stupila u slobodan promet pre nego što je Generalna direkcija carina stigla da propiše kontrolu upotrebe odnosne robe sa razloga što je on sa svoje strane sve učinio što mu zakon naredjuje, da bi došao do svoga prava; a međutim bilo bi po sve neopravdano, da zbog toga što nadležna vlast nije propisala potrebnu kontrolu on trpi štetu u svome pravu.

Pa kako uverenjem Carinskog biroa br. 7201 od 12. III. 1923. god. utvrdjeno, da se odnosna roba imala cariniti po primetbi t. br. 235 uvozna tarifa t. j. po 5 Din za 100 kg, a međutim ocarinjeno je po t. br. 186 te tarife, t. j. po 30 Din od 100 kg, to se i ova razlika ima vratiti tužiocu.

Stoga se na osnovu čl. 34. zak. o Drž. Savetu i Upravnim Sudovima D. S. presudjuje: Uvažava se tužba i poništava rešenje Ministra Finansija od

26. juna 1923. god. Cbr. 32.690, o čemu se izveštavaju tužilac i Ministar Finansija s tim, da će tužiocu izdati drugo rešenje u smislu prednjih razloga.

X. ODLOČBA DRŽ. SV. ŠT. 5904 OD 19. SEPT. 1924.

Stranka I. M. v Lj. je prijavila dne 24. III. 1922. l. pri carinarnici v Ljubljani 358 kg volnenih tkanin namesto 481 kg, kakor je baje bilo pri uradnem pregledu najdeno. Deklaracijo sem formalno podpisal jaz, ne prevzemši pa nase posledice iz čl. 166. car. zak. Carinarnica je stranko oglobila za višek 123 kg v teži.

Predložil sem imenom stranke pritožbo na Generalno direkcijo carin in v njej navajal sledeče protirazloge:

Predmetna roba je dospela iz Trsta v zbirnem vagonu, v katerem je bilo natovorjenih 58 tovorkov različnega blaga in za različne prejemnike. Med njimi je bilo tudi 5 bal volnene robe za tvrdko I. M. Vagon je bil naslovljen na špediterja X. v Ljubljani. Ta je pri carinarnici zaprosil za prenose tovornih listov na posamezne prejemnike; iz priloženega tovrnega lista je razvideti, da je špediter naznačil v prenosu teže 358 kg za rečenih 5 bal ter da je to težo osvojila in uradno potrdila tudi carinarnica. Zame kot deklaranta ni potemtakem postojal nikak dvom, da bi ta teža ne bila pravilna ter sem jo navedel kot nečisto težo za podlago ocarinjenja. Običajnih tehtalnih listkov nisem imel v vlogi ter se mi istotako ni pokazala teža, navedena v stovarnici, na katero težo bazira najdeno stanje blaga. Pri deklariranju sem se torej naslonil na

samo na podatke, katerim sem moral verovati, ker so bili uradno priznani kot pravilni. Ako bi se pa v smislu čl. 33 car. zak. pred prijavljenjem znova moral tehtati vsak tovor, bi tako ponovno tehtanje motilo ves promet ter onemogočilo itak drago carinjenje! Če je carinarnica pri sprejemanju robe postopala po čl. 20 car. zak. ter konstatirala nesoglasanje teže predmetnih 5 bal s tovrnim listom in s prenosno listino teh tovrnih listov, carinarnica ni postopala po čl. 37. c. z., zakaj je v tem primeru bila njena dolžnost, da deklaracijo vrne iz razloga, ker se tešina v njej ni ujemala s težo, ki jo je sama carinarnica ob prejemanju blaga uradno ugotovila, o kateri okolnosti je bila carinarnice dolžnost me obvestiti ali mi deklaracijo vrniti kot ne vjemajočo se s tovrnim listom in stovarnico. Brutto-težo v deklaraciji sem navedel samo bona fide verujoč uradno potrjeni teži v prenosu tovrnega lista in nepoznavajoč pravo težo, ki jo je carinarnica ustanovila pred uradnim pregledom, o čemur pa me ona ni obvestila. (Dalje sledi.)

Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Učence bi bilo treba poslati na izučbo: za fino mehaniko, za elektrotehniko, rokovičarstvo, keramiko, izdelovanje mila, nožarje, izdelovanje perja, izdelovanje steklenic itd., za industrijo: za kemike, strojne, papirne inženjerje, za tekstilno, pivarsko, mesno in drugo industrijo. Za vse potrebe na strokovnjakih, kolikor se more potreba predvideti, je treba pripraviti učence za šolanje v inozemstvu in sicer predvsem za stroke, za katere nimamo lastnih šol, pa naj velja to šolanje v inozemstvu kolikor hoče. V vsaki državi, v kateri bi imeli učence, bi treba postaviti za nje posebnega nadzornika.

Obrtniško - industrijske delavce in obrtnike je treba poslati, da se spopolnijo z delom v inozemstvu. Potreba za take delavce in obrtnike bo v povojni dobi velika, zato bi bilo umestno, da odpošljemo mlajše delavce, generacijo delavcev, ki je bila oproščena na tekmo vojne dobe, da se spopolnijo v svojem poslu.

Te delavce naj bi se poslalo na Češko, kjer naj bi se za te namene osno-

vala posebna institucija, ki bi jih sprejemala, jim preskrbljevala delo in jih nadzirala.

Neobičajne važnosti je, da se odpre in nadaljuje akcijo obrtnikov v Zagrebu, Sarajevu in Beogradu in »Radiše« v Zagrebu. Treba je, da se jim omogoči podesetoriti njihovo dohodno akcijo in to posebno glede vojnih sirot.

Splošne obrtniške večerne šole so pokazale, da so neobičajno koristne, ker so dopolnjevale ali nadomestovale osnovni pouk. Našemu obrtništvu je potrebna tudi trgovska izobrazba poleg osnovnih pojmov o lastni stroki, kakor risanje, računstvo, kalkulacija in slično. Sedaj so take šole tem bolj potrebne, ker za časa vojske ni bilo šol in je večina učencev in mlajših pomočnikov nepismena. Po zakonu o radnjama vzdržuje take šole občina, a ker so občinske finance sedaj splošno jako slabe, bo morala prevzeti stroške, posebno stroške za šole v Makedoniji in v Stari Srbiji, kjer je po bolgarski okupaciji posebnega interesa, da se čim prej in v čim večjem številu osnujejo. Prejšnje šole so ostale brez učil, brez oprave in jo je treba sedaj nabaviti, honorarje pa je treba draginji primerno povišati.

Strokovne večerne šole, kjer se morejo osnovati, so še koristnejše nego splošne, a more se jih snovati sedaj samo v večjih krajih, kjer je na razpolago primerno učno osebje in zadostna učila.

Strokovne dnevne obrtno-industrijske šole, katere je vsled velikih stroškov za delavce najtežje osnavljati, naj bi se priklonile državnim delavnicam. Take šole naj bi vodilo ministristvo, kateremu je delavnica podrejena, kakor je to slučaj na primer pri obrtniški šoli vojno-tehniškega zavoda v Kragujevcu. Nasloniti bi se pa dale šole tudi na zasebne delavnice. Z lastniki takih delavnic bi se bilo treba pogoditi, da nekaj časa tekom dneva puste praktično zaposlevati delce. Za samostojne šole bi se naj delavnice sezidale in uredile. Tem šolam je treba to leto preskrbeti material, orodje, stroje, opremo in jih sploh popolniti. Najboljši dokaz, koliko koristijo strokovne šole, tudi če se slabo vodijo, je tkalska šola v Užici in vrvarska šola v Leskovcu, ki je pripomogla k ustanovitvi vrvarske tovarne v Leskovcu in uvedla moderni vrvarski obrt.

(Dalje sledi.)

Glavna zaloga

F ŠIBENIK - LJUBLJANA

Trgovina.

Gibanje med italijanskimi borznimi agenti. Dne 5. t. m. so se mudili pri finančnem predsedniku Zveze borznih agentov predsednik borznega sindikata v Milanu ter predsednik borznega sindikata v Rimu. Zastopniki borznih agentov so ministru poročali o silnem razburjenju med borznimi agenti radi skrčenja agentov na posameznih borzah. Nezadovolstvo med agenti se je povečalo, ko so bila objavljena imena prve skupine imenovanih agentov. Pri tem ni finančni minister upošteval že pridobljenih pravic borznih agentov. Gibanje je zavzelo posebno ostro obliko v Milanu, kjer so agenti soglasno sklenili, da od danes naprej ne gredo več na delo, dokler ne prejmejo od finančnega ministra zagotovila, da so njihove pridobljene pravice zavarovane. Na borzi v Trstu vlada posebno ogorčenje radi zopetnega skrčenja števila agentov od 80 na 15. Italijanski finančni minister je delegaciji zagotovil, da bo omilil ukrepe glede pravic borznih agentov tako, da bodo zaščitene njih že pridobljene pravice, kar je vplivalo pomirjevalno na razburjenje borznih agentov. Tudi v resnici je ministrski svet razpravljaj o tem vprašanju ter odobril ukaz, ki nekoliko spreminja določila zakona z dne 26. aprila 1925 ter zakona z dne 10. marca 1925. Borzni agenti, ki so

opravljali službo pred 1. marcem 1925, lahko ustanovijo navadno trgovsko družbo. Mesto dveh zastopnikov, ki jih je predvideval zakon z dne 7. marca, bodo začasno pripuščeni trije.

Prodaja lesa se bo vršila dne 5. maja t. l. pri Sumski upravi v Srednjem pri Sarajevu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Trgovina z žganjem v Srbiji. Za sedaj se žganje v Srbiji sploh ne kupuje, dokler se ne vidi, kakšni bodo izgledi za slive v mesecu maju. Dovož je kakor za vino slab, kakor vedno, ko začne sezona piva. Današnja cena znaša 11 Din za 10 gradov, a 24 Din za 20 gradov na licu mesta, brez trošarine.

Izključitev iz udeležbe pri dobavah. Ministrstvo saobračaja je izključilo za leto dni od vseh državnih dobav trdko: Trgovačko i industrijsko akcionarsko društvo »Raonik«, ker ni izvršilo pogodjenih obvez za dobavo drv za kurjavo subotički direkciji državnih železnic.

Počitnice na borzah v Italiji. Minister za narodno gospodarstvo je sporazumno s finančnim ministrom in na željo zveze borznih agentov odredil, da ostanejo borze zaprte na veliki četrtek, v petek, veliko soboto in velikonočni ponedeljek.

Gibanje cen za življenjske potrebščine v Beogradu. Ako se računi, da so bile cene v mesecu januarju 1925 100, so znašale v mesecu februarju 1925 za na drobno prodajo 97.88 in za veletrgovino 99.05. Ako pa vzamemo, da so bile cene v mesecu februarju leta 1924. 100, so se do februarja 1925 znižale cene za na drobno prodajo 97.78 in za veletrgovino 94.87.

Amerikanski indeks za veletrgovino je dosegel v času od 19. do 25. marca 1925 157 točk. Predhodna tedna je znašal 158.18, odnosno 163.31.

Indeksne številke. Cene v angleški veletrgovini se v februarju t. l. v povprečju niso skoro nič izpremenile. Indeksna številka je bila koncem februarja t. l. na isti višini, nego koncem januarja t. l. (186 napram 100 v juliju 1914). Cene za posamezne predmete so se nekoliko izpremenile, tako se je žito in meso pocenilo, podražila pa se je bombaževina in juta. — Francoski indeks za veletrgovino je dosegel koncem januarja t. l. 525, koncem februarja pa 526 točk. Indeks za podrobno prodajo je dosegel koncem februarja t. l. v Parizu 410, koncem januarja pa 408 točk. Indeks za preživljanje delavske družine, obstoječe iz štirih družinskih članov, je znašal koncem februarja t. l. 377, v IV. četrtletju 1924 367 in v III. četrtletju 1924 367.

Razglasitev konkurza. Konkurs je razglašen o imovini tvrdke Lutz, družbe z o. z. v Domžalah. Prvi zbor upnikov dne 14. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Prevoz 25 vagonov iz Bara v Zeleniko se bo oddal pri direkciji državnih železnic v Sarajevu potom ofertalne licitacije dne 5. maja t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Industrija.

Pomiritev spora med producenti pese in sladkornimi tovarnami ni še dosežen. Spor med obema skupinama, ki traja že precej časa, ni končan, a tudi ni izgledov, da bi se spor poravnal v kratkem času. Tovarnarji ne pristanejo na ono ceno, ki jo zahtevajo producenti. V Beogradu se bo vršil ponovni sestanek zastopnikov obeh skupin, na katerem se bo skušalo doseči pomiritev.

Načrt velikanskega visečega mosta. — Imel bo 1036 metrov razpetine, zgradili ga bodo seveda v Ameriki in to v New Yorku čez reko Hudson. Spodaj pod reko je sicer predor z dvema tiroma v vsakratni širini šestih metrov, a izredno hitro rastoči promet New Yorka zahteva novih zvez med Hudsonovima bregovima. Še preden so bili napravili predor,

so imeli načrte za viseči most. Stroški so bili pa zračunjeni v vsotah, da so se tudi ameriškim kapitalistom lasje ježili. Načrt Lindenthalov na primer je zahteval 100 milijonov dolarjev. Zato so šli najprvo pod zemljo in so zabili v predor 45 milijonov dolarjev. Sedaj se je pa spet pojavil načrt visečega mosta, glavni propagator je švicarski inženier Ammann. Načrt je drzen. Viseči most bo imel 1036 metrov razpetine (Spannweite), to je toliko, kakor od ljubljanske pošte do cerkve sv. Krištofa. Ob bregovih bosta dva obrežna stebra iz betona, vsak bo 210 metrov višok (grad nad Ljubljano je 64 metrov) in bo držal verige mosta. V prerezu kaže most dvakratno pot za pešce v širini 4.5 metrov, vmes pa 24.4 metrov široko cesto za osem avtomobilskih vrst druga poleg druge. Pod mostom bo še nekaj spodnji most v podobi okoli obrnjenega velikega T in bo imel tir za brzovlake. Skupna dolžina mosta bo znašala 1463 metrov. Severna Amerika je že itak dežela neverjetnih možnosti. Sedaj delajo med Philadelphia in Cambdenom čez reko Delaware viseč most, ki bo dograjen leta 1926., z razpetino 534 metrov. Že to je največja razpetina na svetu. Če bo zgrajen most čez Hudson, bo ta razpetina kar podvojena. Inženier Ammann je trdno prepričan, da se bo most res zgradil, stroški so preračunjeni na 35 milijonov dolarjev, kar je malenkost napram prejšnjim 100. V Ameriki ima prvo besedo zmeraj dolar in ker jih je sedaj za dve tretjini manj kakor prej, bo najbrž videl New York kmalu največji viseči most sveta. — V Evropi sta znana najbolj ona dva v Fribourgu v Švici.

Denarstvo.

Zasebni kapital v Rusiji. Državni strankin svet v Moskvi se je odločil za sodelovanje privatnega kapitala v gospodarstvu. Med debato so ugotovili, da je dovedlo zatiranje zasebnega kapitala v prilog državnemu državo v težko gospodarsko krizo. Med drugim so sklenili, da bodo znižali izredno visoke davke in da bodo dali zasebnim tvrdkam bančne privilegije nazaj. S temi odredbami je v praksi pripuščena zopet zasebna trgovina. Ljudski komisariat za finance je dobil nalog, da izdela načrt za olajšavo davčnega vplačevanja po zasebnem ka-

pitalu. Polagoma bo vse zopet tako, kakor je bilo včasih.

Obrestna mera na Ogrskem. Narodna banka je dne 26. marca t. l. znižala obrestno mero za menični eskont od 12% na 11 in za lombard od 13% na 12%.

Carina.

Carinski prejemki v drugi desetini meseca marca t. l. V drugi desetini meseca marca t. l. so pobrale naše carinarice 57,605.290 Din carine. Največ so pobrale carinarice v Beogradu (14 milijonov 326.759 Din), v Zagrebu (10 milijonov 284.670 Din), v Novem Sadu (3 milijone 784.420 Din), v Ljubljani (3 milijone 564.327 Din) in v Mariboru (2 milijona 644.381 Din). V Sloveniji so pobrale znatne zneske še carinarice na Jesenicah (438.976 Din) in na Rakeku (895.199 Din). V prvih desetih dneh meseca marca t. l. je znašal donos carine 50,378.865 Din, v letu 1924. pa v prvi desetini meseca marca 40,939.737 Din, v drugi desetini pa 47,673.466 Din. V letu 1924. se je pobralo od 1. januarja do 20. marca 316,829.560 Din, v istem času leta 1925. pa 389,458.860 Din.

Promet.

Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani. Celovška cesta štev. 4, se preseli dne 9. aprila t. l. v nove uradne prostore »Ljubljanski dvor«, Kolodvorska ulica (III. nadstropje).

Dostava vagonov. Ako zahteva pošiljatelj namesto odprtih vozov pokrite vozove, je postaja primorana zahtevati od njega, da postavi tozadevno opazko v tovrstni list. Ako se pa da pošiljatelju pokrit voz iz prometnih ozir, tedaj mora postaja zabeležiti to okolnost v tovrstni karti.

Prevoz lesa v Italijo. Na nekaterih postajah se oddajajo za odpremo v Italijo bukovi krlji, ki so 75 cm dolgi in 18 cm debeli ali imajo še višje mere, kot drva. Ker smatra železnica za izključeno, da bi se ta les res porabljal za kurivo, ampak domneva, da se porablja za druge namene, je odredila, da se za tak les, ki se odpremlja v vagonskih pošiljkah, ne sme računati vozarina po izjemni tarifi štev. II., ampak po tarifskih postavkah vagonškega razreda C. Tovorni listi, ki označujejo tak les za kurivo, morajo postaje brez nadaljnjega zavračati.

Razno.

† **Milan Plut.** Dne 7. t. m. je umrl po dolgi mučni bolezni urednik Milan Plut. Z njegovo smrtjo je zgubilo jugoslovensko novinarstvo eno najbolj markantnih osebnosti. Doma iz Bele Krajine je pokojnik študiral gimnazijo v Karlovcu in se je že v mladih letih posvetil novinarstvu. Kot idealen mladenič, prežet najiskrenejših nacionalnih čustev je šel v Srbijo, kjer je našel v beograjskem presburoju torišče za udejstvovanje svojega stremljenja za kulturno in politično zblizanje zlasti med Srbi in Slovenci. Iz Beograda se je leta 1910 vrnil v Ljubljano. Tu je ustanovil tedanji dnevnik »Jutro«, v katerem je svoje, za jugoslovensko zblizanje v Beogradu započeto delo uspešno nadaljeval. Zbog materijelnih težkoč je moral list ustaviti. De-

loval je nato nekaj časa v Trstu, a pozneje zopet v Ljubljani v uredništvu »Dneva«, kjer ga je zalotila vojna. Po vrnitvi iz vojne je bil urednik »Jutra« do svoje smrti. Požrtvovalnega delavca in neumornega borca za nacionalne ideje ohranimo v častnem in trajnem spominu!

Zastoj v naših pogajanjih z Italijo. V naših pogajanjih z Italijo, ki se vrše v Firenci, je nastopil mal zastoj. Načelnik naše delegacije, minister g. dr. Otakar Rybar, je odpotoval v Beograd, da poroča vladi o razvoju pogajanj in da dobi nove instrukcije.

Ustanovitev prizivnega sodišča za Slovenijo v Ljubljani. Na seji ministrskega sveta dne 7. t. m. se je v načelu in podrobnostih prejel zakonski osnutek o ustroju rednih sodišč. Novi zakon določa med drugim tudi kompetenco

prizivnih sodišč, katerih je v celi državi 10. V Ljubljani se ustanovi prizivno sodišče, katerega delokrog bo obsegal celokupno Slovenijo.

Dopisovanje z okrožnim uradom je poštne prosto. Na podlagi določila § 191. zakona o zavarovanju delavcev so delodajalci pri dopisovanju s Središnjim in okrožnimi uradi in z razsodišči delavskega zavarovanja oproščeni plačanja poštne taks. Delodajalci morajo pri takih dopisih napisati na naslovno stran svoj natančen naslov in dostaviti je tudi pripombo »na podlagi § 191. zak. o z. d. prosto plačanja poštne pristojbine«.

Konferenca za gospodarsko pospeševanje Reke. V Milanu se je vršila te dni konferenca, ki je obravnavala vprašanje gospodarske povzdige Reke. V svojem govoru je glavni predavatelj, znani italijanski profesor na Reki g. Susmel, najprej podčrtal gospodarsko važnost Reke. Jadransko vprašanje ni po njegovem mnenju točno rešeno s pogodbami, ki so se zaključile med Jugoslavijo in Italijo. Vse nedostatke mora Italija izpopolniti z racionalno in pametno politiko. Reško vprašanje se ne more rešiti samo zase, ker predstavlja samo del splošnega jadranskega problema in zato morajo po mnenju profesorja Susmela Benetke, Trst in Reka razviti skupno delavnost, da bi mogle tako v enotni fronti uspešno konkurirati Bremenu, Hamburgu in Lübecku. Medtem pa posveča, po današnjih izkušnjah, italijanska vlada in italijanska javnost večjo pozornost Benetkam in Trstu, medtem ko se za Reko prav malo briga. Jadran more v gospodarskem oziru pravilno delovati samo tedaj, ako bodo te tri luke začele racionalno slediti programu stroge nacionalne politike, katera bo v gospodarskem in političnem pogledu dvignila prestiž Italije na Balkanu in v Srednji Evropi. Ako se samo ena teh luk prepusti svoji usodi in izključi od prometa, bi Italija s tem doživela poraz, a za Nemčijo bi to pomenilo veliko zmago. Susmel ne pričakuje mnogo uspehov od italijansko-jugoslovenske konference v Firenci. Poziva italijansko vlado, da naj bo oprezna in da naj ne zapusti stališča, da se ima ves promet usmeriti na Reko in to tako izvoz kakor uvoz, ako ne Jugoslavije, vsaj oni Rumunije in Madžarske.

Zborovanje mednarodnega sveta dela. Mednarodni svet dela je odobril začasni proračun za leto 1926. Francoski delegat je predlagal, da se uvede osemurni delavnik tudi pri trgovski mornarici. Proti predlogu so se postavili zastopniki britanskih delodajalcev. Za osemurni delavnik pri trgovski mornarici je govoril tudi italijanski delegat ter poudarjal, da ne sme biti nobena delavska kategorija izključena od onih socialnih dobrin, ki jih je prinesel dosežani razvoj družbe. Pri glasovanju je bilo oddanih enako število glasov za in proti predlogu; radi tega ni bil uvrščen med dnevni red.

Poljska in Mala antanta. O načrtu za pripustitev Poljske v Mala antanto, za katero se je nedavno izrekel tudi Beneš, se zelo povoljno izraža »Independence Roumaine«, glasilo zunanjega ministra Duce. List je mnenja, da po izjavah Beneša in Ninčiča in po zadnjih vestih iz Varšave ne more vstop Poljske v Mala antanto trpeti nadaljnjih odgoditev. Rumunija, ki jo vežejo na Poljsko odnošaji zveze, bi bila zelo zadovoljna — zatrjuje »Independence« — ako bi Poljska ustanovila enake odnošaje tudi z ostalimi državami Male antante.

Kožarstvo na združni bazi. V mestu Loznici se je osnovala prva kožarska predelovalna zadruga, ki ima namen predelovati surove kože in izdelovati obutev. Zadržni delež znaša 2000 Din.

Gospodarska razstava v Beljaku. V Beljaku se vrši gospodarska razstava od 30. maja do 15. junija t. l. Pripravljalni odbor v Beljaku daje interesentom rade volje vse potrebne informacije.

Italijansko državno gospodarstvo. Koncem februarja izkazuje italijanski državni dolg napram 30. juniju 1924 znižanje za 1 milijardo in 358 milijonov; od 93 milijard in 163 milijonov je padel na 91 milijard in 805 milijonov. Izdatki v teh prvih osmih mesecih upravnega leta so prekoračili proračun za 139 milijonov, na drugi strani so se pa dohodki zvišali za 1 milijardo in 282 milijonov. Obtok papirnih bankovcev je tekom februarja padel od 20 milijard in 45 milijonov na

19 milijard in 871 milijonov, torej za 174 milijonov, in sicer izključno le na trgovskem polju. Nove industrijske investicije so dosegle v februarju višino 497 milijonov, dočim so znašale v lanskem februarju le 374 milijonov. Železnice so eksportirale v prvih dveh mesecih leta 1924 51.300 ton blaga, v prvih letošnjih dveh mesecih pa 53.700 ton. Kamor torej pogledamo, povsod lep napredek. Italija postaja gospodarsko zdrava država.

Brezposelnost na Angleškem je znašala tretji teden meseca februarja t. l. 11.6%, napram 11.5% koncem meseca januarja t. l.

Štrajki na Češkoslovaškem. V mesecu januarju t. l. je izbruhnilo na Češkoslovaškem 17 štrajkov v 26 obratih s 4764 nameščenci. Vsled štrajkov se je zamudilo 17.647 delovnih dni, na zaslužku pa je delavstvo izgubilo 400.252 K. — V dveh primerih so imeli delavci popolen, v 13 primerih pa le delni uspeh.

Pozor poslovnim krogom! Poslovni krogi se opozarjajo, da morajo uloge na naša zastopništva v inozemstvu opremiti s predpisano takso, ker se sicer njih uloge ne bodo upoštevale.

Bilanca praškega velesejma. Deseti pomladanski praški velesejm se je vršil od 22. do 29. marca. Vsled najdalekosežnih ugodnosti mu je bil že vnaprej zagotovljen prav dober uspeh. In ga je tudi res dosegel. Največ so menda prodali brušenega stekla, barvanega, kristalnega, ogledalnega, lestencev itd. in sicer ne samo v inozemstvu, temveč tudi v prekmorske dežele. Fino keramiko so v prvih dneh zanemarjali, a so pozneje tembolj po nji povpraševali. V kovinski industriji so prodajali zlasti kuhinjsko oprodje vseh vrst, specialne tehtnice, elektromotorje, mesne in pekarske stroje, lesne stroje itd. Usnjarska galanterija je bila predmet živahnega povpraševanja, surovo usnje in čevlji pa vsled visokih cen niso šli. Tudi sukneno blago ni šlo, razen poletnega moškega in ženskega blaga; prodalo se je pa dosti pliša in žametnega blaga, svilenih izdelkov in onih iz umetne svile, zlasti džemperjev, čipk in izšitega blaga. Draguljev itd. niso dosti prodali, pač pa veliko alpakovine in srebrnine za večje hotele. — Živila so zelo iskali, zlasti konzerve, marmelado in podobne izdelke, manj pa sladkorno in čokoladno blago. Tega, kar so najbolj hoteli kupiti, pa na velesejmu sploh bilo ni: surovi sladkor, hmelj, galun, soda i. dr. Isto velja za papirno stroko, ki je bila slabo zastopana, kakor že

tudi na prejšnjih velesejmi. Jablonsko blago so kupovali domačini in tujci in se bo menda ta industrija, o koji se je toliko pisalo in posvetovalo, vendarle dala rešiti. V pohišveni stroki so pa beležili dan za dnem rekordna naročila: sobne in uradne oprave, hotelsko in zasebno pohištvo, piani in pianini, za doma in za inozemstvo. Tukaj je šlo pa res na milijone in milijone. Veliko so prodali šivalnih strojev, dosti nad pričakovanje, ravnotako gumijskih izdelkov, v koji stroki je dobila neka angleška razstavljajoča tvrdka milijonska naročila. Igrač je bilo naročenih toliko, kakor doslej še ne na nobenem praškem velesejmu. Deseti praški pomladanski velesejm se je v splošnem izbornu obnesel; udeležilo se ga je 2300 domačih in 156 inozemskih tvrdk iz vseh delov sveta.

IZJAVA.

Ker moji poslovni neprijatelji raznašajo o meni in moji tvrdki slaba, neresnična poročila, da mi škodujejo, češ, da bodem radi izgube 2.000.000 Din, katere bi mi imela izplačati Sekcija za gradnje železnice, prisiljen napovedati insolvenco, izjavljam, ne samo to, da prvo ni resnica ter da je sploh kaj takega nemogoče.

Sekcija je pri meni plačala vse račune, do zadnjega malenkostnega računa cirka 5.000 Din.

Prosim toraj, vse moje poslovne prijatelje in kolege, da mi naznani to ljudje, da jih tožim ter zahtevam zadoščenje, nje same pa, da se o moji tvrdki in o meni informirajo pri okrajni posojilnici v Ormožu.

Lud. Kuharič, trgovec in posestnik v Ormožu.

Ljubljanska borza.

Sreda, 8. aprila 1925.

Blago: Remeljni, 98/98, 78/78, 60/60, 4 m dolžine, paral., monte, 120/120, 5 m dolž., feo meja den. 660; plohi, 50, 40 mm, paral., monte, 4 m dolžine, feo meja den. 650; cerovi krliji, 2 m dolž., od 25 cm deb., feo nakladalna postaja 12 vagonov den. 18, bl. 18, zaklj. 18; bukova drva, 1 m dolž., dobro napolnuba, feo meja bl. 25; pšenica Rosafé, 79/80, feo Postojna tranz. bl. 460; otrobi pšenični, drobnji, juta vreče, par. Ljubljana bl. 195; koroza promptna, par. Ljubljana bl. 212.50; koroza promptna, mešana, par. Ljubljana bl. 197.50; koroza prom., par. dolenj. post. 1 vagon den. 205, bl.

205, zaklj. 205; krompir rdečkast, feo štaj. postaja bl. 140; krompir beli, feo štaj. postaja bl. 125; krompir rumeni, feo štaj. postaja bl. 110; bučne peške, neresetane, rinfusa, feo hrvatska postaja bl. 560; fižol mandolon, feo Ljubljana den. 310.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921. bl. 61; loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 159; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 209, bl. 211; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 217; Merkantilna banka, Kočevje den. 110, bl. 126; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 830, bl. 838; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 190, bl. 200; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 120, bl. 123, zaklj. 120; Trbov. premogokopna družba, Ljubljana den. 402, bl. 417; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 106; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb den. 50; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280.

Tržna poročila.

Tržne cene za meso v Ljubljani. (1. aprila.) V mesnicah po mestu Din: 19 do 21. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 20, II. 15—19, jezika 20—21, vampov 10 do 12, pljuč 8—10, jeter 15—21. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 25, II. 23, jeter 25, pljuč 23. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 27.50, II. 20—23, pljuč 12, jeter 25, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 27.50, slanina mešana 25, masti 30, šunke (gnjati) 40, prekajenega mesa I. 37.50, II. 32.50—35. Drobniča: 1 kg kostrunovega 18—19, kozličevine 25—27. Klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 50, hrenovk 40, safalad 40, posebnih 40, svežih kranjskih 40, polprekajenih kranjskih 32, suhih kranjskih 40, prekajene slanine 35. Perutnina: 1 kokoš 40—50, petelin 40—45, nepitana gos 70—100, 1 domač zajec manjši 10 do 15, večji 15—20. 1 liter mleka 3—3.50, 1 kg surovega masla 45, čajnega 60—65, masla 45, bohinskega sira 60, sirčka 10, eno jajce —.75—1 Din.

Cene specerijskemu blagu v Ljubljani. (1. aprila.) 1 kg kave Santos 76—84, Santos 48—52, Rio 42—46, pražene kave I. 96—100, II. 76—80, III. 58—64, kristalnega belega sladkorja 15, sladkorja v kockah 16, riža I. 10—14, II. 8—10, 1 liter namiznega olja 25, jedilnega olja 22, 1 kg soli 4.25, 1 kg riževega škroba 18, pšeničnega 14, koruznega 12, testenin I. 18, II. 12 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Ljubljani. (1. aprila.) 1 kg moke št. 0 7.75, za kuho 7.25, bele krušne 6.75, črne krušne 5.75, kaše 6, ješprenja 7, otrobov 3, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5, pšeničnega 8, ajdove moke I. 9, II. 8 Din.

Tržne cene za meso v Mariboru. (1. aprila.) 1 kg govejega mesa I. 20, II. 16 do 17.50, III. 15, vampov 10—12, pljuč 7—12. Teletina: 1 kg teletine I. 20 do 22.50, II. 17.50, jeter 20, pljuča 15. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15—30, 1 kg sala 25—30, črevna mast 15—17, pljuča 10—12, jeter 15, slanina sveža 22.50, papricirana 32—33, prekajena 32—33, mast 30—35, prekajeno meso 25—40, šunka 38—40. Drobniča: 1 kg kostrunovega 20, kozjega 15. Klobase: 1 kg krakovskih 34—40, debrecinskih 34—42, brunšviških 20—25, pariških 28—32, posebnih 28—32, hrenovk 34—38, kranjskih 34—40, 1 komad prekajenih 5—7. Perutnina: 1 piščanec majhen 30, večji 35, kokoš 40—45, gos 80—100, purani 75—140, 1 domač zajec majhen 7.50 do 10, večji 15—40 Din. 1 liter mleka 3 do 3.50, smetane 12—15, 1 kg surovega masla 60, kuhanega 10, ementalkega sira 125, polementalkega 70—80, trapistnega 30—35, grojskega 40, tilsitskega 40, permazana 5—8, eno jajce —.75—1.25 dinarjev.

Cene specerijskemu blagu v Mariboru. 1 kg kave I. 70—80, II. 50—65, pražene I. 80—100, II. 60—75, 1 kg soli 3.50—4, 1 kg testenin 11—20, sladkorja v prahu 17, v kristalu 14.50—15, v kockah 16.50 do 17, škroba pšeničnega 18, riževega 25—30, riža 7—15, 1 liter namiznega olja 25—30 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Mariboru. (1. aprila.) 1 kg pšenične moke št. 0 8, št. 2 7.50, št. 5 7, št. 6 6.25, št. 7 5, prosene kaše 6—7, 1 kg ješprenja 7—16, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4—6, pšeničnega 8.50, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, kaše 5—6 Din.

Dunajska borza za kmetijske produkte (6. t. m.). Koncem prošlega tedna je bila tendenca na severno-ameriških tržiščih čvrsta. To je vplivalo na dunajsko tržišče v toliko, da so cene prenehale navedati. Kupčija pa je bila dalje zmerna. Notirajo vključno blagovnoprometni davki brez carine, v šilingih za 100 kg: pšenica: domača 50—51, madžarska s Potisja 53.50—54, jugoslovenska 53 do 53.50, Rosafé 48—48.50; rž: domača 48.50 do 50; ječmen: domači 45—50; turščica 26.50—27.50; oves: 39—40; avstrijsko seno: stisnjeno 12—13, polsladko 14 do 14.50 šilinga.

Najboljši
Šivalni stroj
je edine to

Josip Petelinc-a

znane
Gritzner in Adler
za ročno, ali in industrijo
blizu Prešernovega spomenika
Ljubljana
Poskytovanje krovstev, velične garancije.
Delavnica na popravila
Na velike Telefon 915 Na male

JUHAN

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatiziranje kandi-
dlov in sladčic

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)
= Limonov sok =
priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul. 13
!! Zahtevajte cenike !!

Josip Petelinc, Ljubljana

Na velike! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na male!

Popravek potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,
može blaga, pleščinine, lapani roba, čelike, skrinje, toaletno blago.
Telefon 915

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

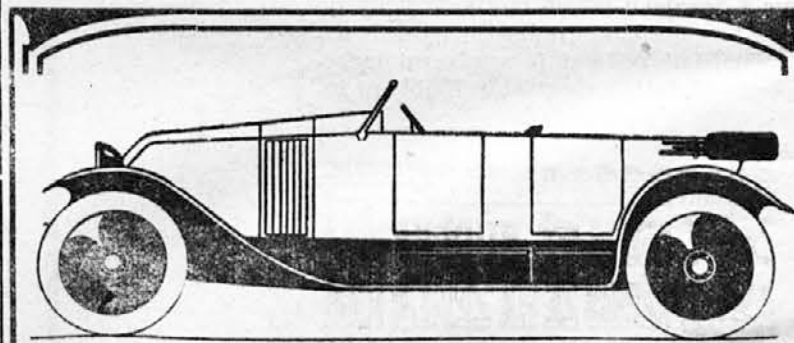
Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Puch-kolesa
po ugodni ceni samo pri
IGN. VOK
Ljubljana-Novomesto

Puch

Renault - automobili

najcenejši,
najbolj ekonomični,
najsolidnejši,
najelegantnejši.

Cena 4 sedežnemu vozu fr. 14 550'— franco Paris.

ZASTOPNIK ZA SLOVENIJO:
E. MALHAPE, LJUBLJANA,
Krekov trg šte. 10.

— Razširjajte „Trgovski list“! —